

2. BÖLÜM

ŞEHİR HUZUR TERAZİSİ:

KONYA'YI HUZURLU BİR ŞEHİR HÂLINE GETİREN SOSYO-MEKÂNSAL DÜZEN

Doç. Dr. Fatih EREN
Konya Teknik Üniversitesi
ORC-ID: 0000-0001-7420-3538

Özet

Konya insanının karakterinin, şehrin coğrafi şartlarının ve konumunun Konya'yı huzurlu bir şehir haline getirdiğine dair genel bir kanaat vardır. Ancak Konya'nın bir huzur şehri olarak insanların gözünde markalaşmasını sadece bu şartlara bağlayarak açıklamak yeterli değildir. Konya'nın dünya ve Türkiye toplumu tarafından huzur şehri olarak anılmasının arkasında muhakkak ki kentleşmesinin yani sahip olduğu sosyal ve mekânsal düzenin de bir rolü vardır. Bu araştırmanın amacı Konya'nın sakinlerinde ve ziyaretçilerinde kümülatif olarak huzur şehri algısını oluşturan sosyo-mekânsal etmenleri belirlemek ve bu etmenlerin Konya'da bir araya geliş biçimini keşfetmektir. Çalışmada Kuran-ı Kerim'in huzur ve mekan ilişkisine bakışını dikkate alan ve bilimsel (bulgusal) araştırmaların ürettiği huzur/vahşilik derecesi tahmin araçlarını kullanan "Şehir Huzur Terazisi" adında özgün bir veri toplama ve analiz modeli geliştirilmiştir. Şehir Huzur Terazisi, "Bir şehir hangi niceliksel değerlere sahip olursa huzur şehri olarak anılmaya veya algılanmaya başlar?" sorusuna yanıt bulmak amacıyla üretilmiştir. Araştırma bulguları, Konya dahil her şehrin huzurlu şehir ve vahşi şehir ikileminde dinamik bir çizgide durduğunu, terazide hangi tarafın ağır basacağına şehirlerin kendilerinin karar verdiğini ortaya koymaktadır. Konya, huzurlu bir şehre dönüşmek için uzun yıllardır organize ve planlı bir kurumsal çaba sergilemekte, şehirde politika yapıcı, karar verici ve uygulayıcı tüm kurum ve kuruluşlar bir vizyon, dil ve eylem birliği içinde hareket etmektedir. Bu sayede Konya'nın bugün pek çok insan tarafından bir huzur şehri olarak değerlendirildiği anlaşılmıştır. Bununla beraber Konya'daki huzur iklimi bugün çeşitli gürültü ve görüntü kaynaklarının tehdidi altındadır. Şehirde huzurun devamı

için gürültü kirliliğini ve görsel kompozisyon kirliliğini ortaya çıkaran kaynakların kontrol altına alınması gerekmektedir. Şehir huzur terazisinde, Konya'nın sahip olduğu niceliksel değerlerde düşüşlerin yaşanması şehirde huzur ortamını oluşturan sosyo-mekânsal düzenin bozulmaya başladığı anlamına gelecektir. Bu bozulmanın şiddetlenerek devam etmesi, Konya'nın huzur konusunda norm şehir olma özelliğini kaybetmesi ile sonuçlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Huzur şehri, Konya, Şehir huzur terazisi, Vahşi mekân, Gürültü ve görüntü kirliliği.

GİRİŞ

UNESCO Yaşam Boyu Öğrenme Enstitüsü, kurumsal web sitesinde Konya'yı bir "huzur şehri" olarak tanıtmaktadır (UNESCO, 2021). Konya'nın bir huzur şehri olarak anılmasında en büyük pay şüphesiz sufi mutasavvıf Mevlana Celaleddin-i Rumi'ye aittir. İslam'ı bir huzur ve barış dini olarak tasvir eden uluslararası kaynaklar ilk olarak Hz. Mevlana'nın aşkı ve barışı merkeze alan sözlerine başvurmakta, Sufizm'in hoşgörülü ve barışçıl karakterine vurgu yapmaktadır (Cihan Artun, 2016). Hz. Mevlana'nın yaşadığı ve öğretilerinin en yaygın hayat bulduğu yer olan Konya, bu sebeple dünyada huzur şehri olarak anılan şehirlerin başında gelmektedir. Konya'nın huzur şehri imajı, Türkiye içinde daha güçlü şekilde markalaşmıştır. TCDD kurumsal web sitesinde Konya'yı "Huzur Kokan Şehrimiz" sloganıyla tanıtmaktadır (TCDD, 2021). Konya'daki 5 üniversite kendilerine yeni kayıt yaptıran öğrencilerini kurumsal web sitelerinde "Huzur Şehri Konya'ya Hoş Geldiniz!" cümlesiyle karşılamaktadır. Her yıl Hz. Mevlana'nın Vuslat Yıldönümü Uluslararası Anma Etkinlikleri için Konya'ya gelen yerli ve yabancı ziyaretçiler "Konya insana huzur veren güzel bir şehir" ifadesini sıkça kullanmaktadır (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2018).

Son yapılan bilimsel bir araştırma, Konya'nın bir huzur şehri olarak bilinme ve insanların gözünde markalaşma özelliğini daha güçlü şekilde vurgulamıştır. 2021 yılı içinde Konya'da 5000 kişiyle yapılan ankette şehri en güçlü şekilde tanımlayan 3 kavramdan biri "Huzur", diğer ikisi "Samimiyet" ve "Hizmet" çıkmıştır. Ankette elde edilen sonuca göre Hz. Mevlana'nın hoşgörü anlayışının şehir insanının karakterine yansımaları, Konya'nın coğrafi şartları ve konumu burayı huzurlu bir şehir haline getirmektedir. Ancak Konya'nın huzur şehri olarak anılması meselesini sadece değerli bir şahsa ve coğrafi şartlara bağlayarak açıklamak yeterli değildir. Konya'nın dünya ve Türkiye toplumu tarafından huzur şehri olarak anılmasının arkasında muhakkak ki kentleşmesinin yani sahip olduğu sosyal ve mekânsal düzenin de bir rolü vardır.

Bu araştırmanın amacı Konya'nın sakinlerinde ve ziyaretçilerinde kümülatif olarak huzur şehri algısını oluşturan sosyo-mekânsal etmenleri belirlemek ve bu etmenlerin Konya'da bir araya geliş biçimini keşfetmektir. Araştırma şu temel araştırma sorusuna cevap aramaktadır:

- Konya'nın dünyada ve Türkiye'de huzur şehri olarak algılanmasını ve markalaşmasını sağlayan sosyo-mekânsal faktörler nelerdir?

Çalışma beş ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, çalışmanın amacı ve kapsamı anlatılmaktadır. İkinci bölümde Kuran'ı Kerim'de ve bilimsel (bulgusal) kaynaklarda huzur ve mekân ilişkisinin nasıl ele alındığı incelenmekte, bu ilişkinin içerdiği farklı boyutlar tariflenmektedir. Üçüncü bölümde araştırmada izlenen metodoloji, veri toplama ve analiz yöntemi açıklanmaktadır. Dördüncü bölümde Konya'yı huzurlu bir şehir haline getiren düzen "Konya'nın Mekânsal Planlama Süreçlerinde İzlediği Huzur Politikası", "Şehir Huzur Terazisinde Konya Norm Değerleri" ve "Konya'yı Huzur Şehri Yapan Sosyo-Mekânsal Unsurlar" şeklinde üç alt başlık halinde irdelenmektedir. Araştırma bulgularına yer verilen Sonuç bölümü ile çalışma tamamlanmaktadır.

HUZUR VE MEKÂN İLİŞKİSİ

Kuran-ı Kerim'de Huzur ve Mekân İlişkisi

Kuran-ı Kerim'de "huzur" sıkça geçen bir kavramdır. Huzur kavramı, pek çok Kuran mealinde ve tefsirinde güven, ferahlık, sükûnet, sekinet, emniyet, rahat, barış, uyku, esenlik ve mutluluk kavramları ile eş anlamlı veya yakın anlamlı olarak kullanılmaktadır.

Kuran-ı Kerim'e göre insanın eşinin ve çocuklarının olması huzur kaynağıdır (Araf 7/189) çünkü eşe ve çocuklara sahip olmak, insanlarda sevgi ve merhamet duygularını pekiştirir (Rum 30/21). Dünya imtihanını geçen insanlar huzur, sevinç ve mutluluk bulacağı Cennete eşiyile beraber girecektir. Aynen dünyada olduğu gibi cennette de yalnız olmak iyi değildir. Dolayısıyla huzur hem bu dünyada hem ahirette yalnız ve sahipsiz olmadığını bilmekle ilgili bir konudur (Zuhruf 43/70). Cennette olmak, bir insanın içinde olup olabileceği en huzurlu yerdir. Cehennem ise bir insanın içinde olup olabileceği en huzursuz, sıkıntılı ve rahatsız yerdir (Sad 38/59).

Dünyada herkesin başını sokacağı bir evinin olması aslında bir huzur ve dinlenme yerine kavuşması anlamına gelmektedir (Nahl 16/80). En güvenli ve huzurlu yer olan Cennette köşkler vardır (Sebe 34/37). Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde köşk, "Bahçe içinde yapılmış süslü ev, kasır" olarak tanımlanmaktadır. Tüm dünyada da köşk (villa, pavilion, kiosk, mansion, manor house, summerhouse, chalet, manor, cottage vd.) deyince "müstakil, bahçeli ve çok katlı olmayan yapılar" akla gelir. Demek ki bir şehrin cennet gibi bir yere dönüşmesi yatay yapılaşma ile bağlantılı bir konudur. Yatayda şekillenmiş yeşil içindeki kentsel alanlarda insanların toprağa ve yeşile temas etmesi kolaylaştığı gibi insanların birbirleri ile karşılaşması, karşılıklı yüz

yüze selamlaşması ve konuşması da daha kolay gerçekleşmektedir. Toprağa ve yeşile temasın, karşılıklı yüz yüze selamlaşmanın, dualaşmanın ve paylaşmanın olduğu yerlerde huzur ve güven duygusu artar (Nur 24/61). Buna karşın dikeyde biçimlenen kentsel alanlarda insanların rastlaşması sık gerçekleşse de insanların toprağa ve yeşile teması, karşılıklı yüz yüze selamlaşması ve paylaşımda bulunması daha az mümkün olmaktadır.

Huzurlu olmak, insanın dünyada ve ahirette hesap vermeye hazır olması demektir (Yasin 36/32). Ahirette hesap vermeye hazır olan bir şehir toplumu, dünyada kötü, yanlış ve çirkin işlerin içine girmemeye çalışır. Bir şehrin sakinleri iyi, doğru ve güzel düşünce ve eylemlere yöneldikçe şehir, Cennette olduğu/olacağı gibi huzur ve rahat ortamına kavuşacaktır. Ama kötü, yanlış ve çirkin düşünce ve eylemlere yönelirlerse, Cehennemde olduğu/olacağı gibi huzursuz ve rahatsız ortam o şehri saracaktır. Dolayısıyla bir şehrin dünyada iken cenneti veya cehennemi yaşaması mümkündür ve şehrin iki taraftan hangisine daha yakın olacağı o şehrin sakinlerinin kendi elindedir.

Huzur, önce bireyde yani bireyin kalbinde ve gönlünde başlar (Taha 20/25). Daha sonra topluma doğru bu duygu genişler. İnsan hayatında uyum ve düzenin olması, belli oranda insanın yaşadığı, çalıştığı ve vakit geçirdiği fiziksel çevrede uyum ve düzenin ne kadar var olduğu ile ilgili bir konudur. Hayatı, ahenk (uyum) ve insicam (düzen) üzere olmayan bir insanın iç âleminde denge, huzur ve sükûn üzere bulunmasından söz edilemez. Bu kapsamda bir şehri huzura kavuşturabilmek için önce o şehirde yaşayan bireylerin kalbini huzura kavuşturmanın yolları araştırılmalıdır.

Huzur, şehri kaplayan bir örtü gibidir. Güven duygusu ve huzur, Allah (cc)'in kendi katından bahsettiği cennetvari bir duygudur (Tevbe 9/26). Bir şehir Allah (cc) için yaşamaya başlamışsa, Allah (cc) da buna karşılık o şehre huzur bahsetmeye başlar. Bir şehri güvenli ve huzurlu kılacak olan zat Allah-u Teala'dır (Bakara 2/126). Allah (cc)'a inanan, onu kalben ve dil ile anan, iyiliği konuşan ve Allah (cc)'a karşı gelmekten sakınanların sayısının çok olduğu yerde manevi anlamda huzur ortamı ortaya çıkarken maddi anlamda da bir rızık ve nimet bolluğu başlar. İyiliği konuşan, Allah (cc)'a teslim olanlar ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlar bu dünyada sadece huzura kavuşmazlar; ilave olarak bu dünyada birçok maddi kazanım da elde ederler. Yani manevi kazanımlar maddi kazanımlarla Allah (cc) tarafından desteklenmektedir. Terside mümkündür. Allah (cc)'a isyanın çok olduğu ve Allah'ın koyduğu sınırların aşıldığı yerde rızık azalır, yoksulluk başlar. Dolayısıyla huzurlu bir ortamın oluşması, ancak Allah'ın desteği ile olur. Allah (cc)'in Es-Selam ismi, huzurun kaynağı ve esenlik veren anlamına gelmektedir.

Kabe'yi emniyet ve güven duygusunun hissedildiği bir yer (beleden aminen) yapan unsur orada insanların doğrudan ve kuvvetlice Allah (cc)'a yönelmiş olmaları ve orada sıkça Allah (cc)'ı anıyor olmalarıdır (Bakara

2/125). Yani Allah (cc)'in yolunda olan biri güvendedir, korkudan ve şerden korunur, ahireti emniyet altındadır. Huzurun kaynağı, Yaratıcıya inanmak ve kalplerin Allah (cc)'i anmasıdır (Rad 13/28). İçinde Kuran-ı Kerim okunan, namaz kılınan yani Allah (cc)'in adının sıkça anıldığı mekanların fazlalığına bağlı olarak bir şehirde huzur artar. Çünkü bir yerde insanlar Allah (cc)'a yaklaştıkça başka bir ifadeyle Allah (cc)'a karşı gelmekten sakındıkça, imanları artar. İman artıkça Allah (cc) o şehre ve insanına daha fazla huzur ve güven indirir (Fetih 48/4). Hicretten önce Evs ve Hazrec gibi birbirine düşman iki topluluğun yaşadığı Yesrib'i huzur şehri Medine-i Münevvere'ye (nurlanmış şehre) dönüştüren unsur, bölünüp parçalanma değil kaynaşma ve kardeş olma duygusunun ön plana çıkması olmuştur. Bir bakıma birleştiriciliğe odaklanan şehir, huzur ortamına doğru yol almaya başlar (Ali İmran 3/103).

Güvenli ve huzurlu şehir, her türlü meyve ve mahsulün bol yetiştiği, oraya her taraftan bolca rızkın geldiği ve seyahatin kolay gerçekleştiği şehirdir (Kasas 28/57; Nahl 16/112; Sebe 34/18). Dolayısıyla verimli tarım arazilerinin çok olması ve ulaşım imkanlarının güçlü olması bir yerde bolluğu artırmakta ve bu durum orada güven ve huzuru temin etmektedir. Verimli tarım arazilerinin tahrip olması ve tedarik zincirlerinin bozulması ile bir şehirde huzur ortadan kalkmaya başlar. Gıdaya ve suya erişimin zorlaşması huzur ortamını olumsuz etkiler (Enfal 8/11). Yağmurun yağmadığı, rahmetin ulaşmadığı, su ve gıda kıtlığının olduğu şehre huzur da zor ulaşır. Kuran-ı Kerim'de pınar ve meyve ilişkisi sıkça vurgulanmaktadır. Suyun olduğu yerde genellikle meyve de olur. Meyveye kolay erişebiliyor olmak, insanda aç kalma korkusunu azaltır. Su ve meyvenin bir arada oluşu, bir yerde huzur ve güven ortamının oluşmasına katkıda bulunur. Bir yerin sessiz yani gürültüsüz bir yer olması, huzurun ana kaynaklarından bir diğeridir (Yasin 36/53).

Bilimsel (Bulgusal) Araştırmalarda Huzurlu Mekân Tarifi

1898 yılında yayınladığı “*Yarın: Gerçek Reforma Giden Barışçıl Yol*” isimli kitabında Ebenezer Howard yeşil alanlar içinde ucuz ve sağlıklı evlerde/işyerlerinde birbiriyle uyumlu toplulukların yaşadığı yeri “*huzurlu mekân*” olarak tariflemiştir. Önerdiği Bahçeşehir ve Yenişehir modellerinde huzurlu mekân üretme hedefi ile hareket eden Howard, radikal biçimde toprak mülkiyetinin özel şahıslarda değil kamuda olması gerektiği fikrini savunmuştur (Ward, 2016).

Huzurlu mekânda bulunmanın ve vakit geçirmenin insanı mutlu ettiği, rahatlattığı, dinlendirdiği, iyi hissettirdiği, daha önemlisi insanın akıl/ruh/beden sağlığını iyileştirdiği ve yaşam kalitesini artırdığı pek çok bilimsel çalışmada bugün ortaya konmuştur (Waters ve ark., 2021; Payne & Bruce, 2019; De Coensel ve ark., 2013). Huzurlu mekân, yalnızca birey ile ilgili bir konu değildir. Bireysel huzur düzeyi, kümülatif olarak toplumsal huzura olumlu veya olumsuz yönde katkı sunmaktadır. Toplumsal huzur düzeyi ise

devletin yönetim kararlarını ve politikalarını belirlemektedir (Hewlett, 2015). Bu kapsamda huzurlu mekân, kendiliğinden doğal olarak oluşabileceği gibi mekânsal planlama araçları kullanılarak özel olarak da üretilebilmektedir. Huzurlu mekân üretme hedefi, artık devletlerin ulusal planlama politika belgelerinde kendisine yer bulmaya başlamıştır. Bu belgelerde genel olarak huzurlu mekân, “*rahatsız edici ses ve görüntü kirliliğinden korunan, eğlence ve konfor içeren yer*” olarak tariflenmektedir (Ministry of Housing, Communities and Local Government, 2021). Ulusal politika belgelerinde yer alsın veya almasın, dünyada pek çok şehir özellikle şehir merkezlerinde huzurlu mekanlar üretme çabası içine girmiştir (Mitchell & Kelly, 2011). Bu amaç doğrultusunda bazı kentlerde insanların huzur derecesini artırmayı hedefleyen huzur parkları veya huzur parkurları oluşturulmaya başlanmıştır (Marafa ve ark., 2018).

Huzurlu mekânlarda, ses manzarası ve görsel kompozisyon arasında optimum bir ilişki vardır. Başka bir ifadeyle ne ses manzarası ne de görsel kompozisyon tek başına mekânı huzurlu kılamaz; bu iki farklı modlu uyaran arasında bir uyum olmalıdır. Ses manzarası insan, müzik enstrümanı (mekanik), hayvan/bitki (biyolojik), hava (iklimsel) veya su kaynaklı olabilir (Pheasant ve ark., 2008). Mekandaki ses ve peyzaj faktörleri doğal veya yapay unsurlara bağlı olarak ortaya çıkabilir. Önemli olan, insanın içinde bulunduğu mekânda beş duyusuna (görme, işitme, dokunma, koklama ve tatma) hitap eden unsurların bir arada insan üzerinde ne derece huzur etkisi oluşturduğudur (Hewlett & Brown, 2018). İnsanın huzur algısı beyinde gerçekleşir. Görsel bağlam ve işitsel bağlantı insan beynindeki huzur algısının şiddetini belirler (Hunter ve ark., 2010).

Huzurlu mekânın belirlenmesinde “lineer modeller” veya “huzur derecesi tahmin araçları (TRAPT)” kullanılmaktadır. Bu modeller ve araçlar aracılığıyla mekandaki ses ve peyzaj faktörleri çeşitli göstergeler yoluyla ölçülmekte ve değerlendirilmektedir (Cassina ve ark., 2017; Watts & Pheasant, 2015). Huzur derecesi tahmin araçları kullanılarak ABD'nin Washington, Boston, Chicago, Los Angeles, New York ve San Francisco gibi pek çok kentinde tek tek huzurlu mekanlar tespit edilmiştir (Colbert & Collins, 2012; Schweikart, 2011).

Huzurlu mekânın zıttı “*vahşi mekan*”dır. Vahşi mekânın belirlenmesinde “Vahşilik derecesi tahmin araçları (WRAPT)” kullanılmaktadır. Huzurlu mekân ne kadar hoş, sakin ve kontrollü ise vahşi mekân da o kadar nahış, telaşlı ve kontrolsüzdür. İnsan ayak izinin olmadığı uzak diyarlar vahşi mekân olarak anılabileceği gibi insan yapımı yapılarla dolu ve yoğun mekanik gürültüye maruz kalan yerler de vahşi mekân olarak anılmaktadır (Pheasant & Watts, 2014). Realist, bulgusal ve akla dayalı bilim literatürünün kavramsal olarak bugün ulaştığı “vahşi ve huzurlu mekân ayrımı”, İbn Haldun'un 14. yüzyılda yazdığı Mukaddime isimli eserinde ortaya koyduğu “vahşi, bedevi ve hadari (medeni) toplum ayrımını” hatırlatmaktadır.

Bir mekânda stresten/kaygıdan arınma ve huzur duygusuna erişme zaman alır. O yüzden mekânda

hissedilen huzur duygusu orada yaşayan (uzun süre vakit geçiren) ve orayı ziyaret eden (kısa süre vakit geçiren) insanlarda farklı düzeylerde hissedilir. İnsanların bir rotayı izlemesi, mekândan mekâna geçiş yapması veya bir mekânda daha uzun süre vakit geçirmesi sağlanarak mekânın huzur üretme etkisi artırılabilir (Watts, 2018).

Dijital sosyal medyada huzur etiketi ile paylaşılan fotoğraflarda, başka insanların olmadığı veya sıcakkanlı/nazik insanların olduğu, doğal bir peyzaja sahip, insanda olumlu bir duygu ve tat bırakan, sessiz veya sadece doğanın sesinin duyulduğu, güzel manzaralı, su ögesinin olduğu, taşıtın olmadığı veya az olduğu, gündelik telaşeden uzak, yumuşak iklime ve temiz havaya sahip yerler huzurlu mekân olarak tanımlanmıştır (Wartmann & Mackaness, 2020).

ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ, VERİ TOPLAMA VE ANALİZ YÖNTEMİ

Bu çalışmada Kuran-ı Kerim'in huzur ve mekân ilişkisine bakışını dikkate alan ve bilimsel (bulgusal) araştırmaların ürettiği "huzur/vahşilik derecesi tahmin araçlarını" kullanan özgün bir veri toplama ve analiz modeli geliştirilmiştir. Araştırmada nicel ve nitel verileri birlikte değerlendiren karma bir metodoloji kullanılmıştır.

Konya'nın sakinlerince ve ziyaretçilerince huzur şehri olarak algılanmasını sağlayan sosyo-mekânsal unsurlar, 14 niceliksel gösterge çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Niceliksel Göstergeler:

- Şehirde kilometrekareye düşen insan sayısı
- Şehirde hektara düşen motorlu kara taşıtı sayısı
- Şehirde evlenme sayısı/boşanma sayısı (yıllık)
- Şehirde kendilerine ait bir konutta yaşayanların oranı
- Şehirde hektara düşen konut sayısı
- Şehirde kişi başına düşen yeşil alan miktarı
- Şehirde faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşu (dernek + vakıf) sayısı
- Şehirde kasten insan öldürme sayısı (yıllık)
- Şehirde toplam yağış miktarı ortalaması (yıllık)

- Şehirde kullanılabilir su kaynağı miktarı (yıllık)
- Şehirde tarım arazilerinin ilin yüzölçümü içindeki payı
- Şehirde kronik hasta sayısının nüfus içindeki payı
- Şehirde ortalama konut metrekare fiyatı
- Şehirde 100 m² konut için ortalama kira fiyatı

Araştırmada niteliksel veriler iki başlık altında toplanmış ve incelenmiştir:

1. Gürültü (ses kirliliği) kaynakları
2. Görüntü (görsel kompozisyon kirliliği) kaynakları

Niteliksel ve niteliksel göstergelere ilişkin veriler doküman incelemesi yöntemiyle elde edilmiştir. Doküman incelemesi kapsamında Konya Büyükşehir Belediyesi Kent Bilgi Sistemi; Konya'yı konu edinen akademik kitap, makale, bildiri ve tezler; şehirdeki kamu kurumlarına ait kurumsal websiteler; sektörel bazda hazırlanmış araştırma, analiz ve strateji raporları; yerel gazete ve dergiler taranmıştır.

Bu çalışmada, Sassen (1991), Keogh ve D'arcy (1994)'nin izlediği metodoloji kullanılmıştır. Saskie Sassen, 1991 yılında yeni bir kavram olarak "*küresel şehri*" dünyaya tanıtırken, o dönem bilgi ve sermaye akışlarının merkezinde olan ve uluslararası bağlantıları ile öne çıkan üç şehir olan New York, Londra ve Tokyo üzerinden küresel şehri tanımlamıştır (Sassen, 1991). Bir başka deyişle küresel şehri tanımlayan 7 temel özellik (gösterge seti) bu üç şehir baz alınarak belirlenmiştir. Keogh ve D'arcy (1994) ise "*piyasa olgunluğu*" kavramını dünyaya ilk tanıtan kişilerdir (Eren, 2016). Çalışmalarında Londra gayrimenkul piyasasını "*olgun piyasa*", Barcelona ve Milan'ın gayrimenkul piyasalarını "*olgunlaşma sürecinde olan piyasa*" olarak kabul etmişlerdir. Bir başka deyişle bir şehrin gayrimenkul piyasasının olgunluk seviyesini 6 kategori altında ölçen gösterge seti, bu üç şehir baz alınarak belirlenmiştir (Keogh ve D'arcy, 1994).

Bu çalışmada bir şehri huzurlu bir yer haline getiren sosyo-mekânsal düzeni keşfederken Sassen, Keogh ve D'arcy'nin yaklaşımı izlenmiştir. Hem dünyada hem Türkiye'de Konya huzur şehri olarak anılmaktadır. Bu kapsamda Konya, bu çalışmada huzur anlamında norm şehir kabul edilmiştir. Huzur şehri tanımı, Konya baz alınarak yapılmıştır. Bir norm şehir olarak Konya'nın huzur şehri olarak anılmasını sağlayan niteliksel göstergeler "*Şehir Huzur Terazisi: Huzur/Vahşilik Derecesi Tahmin Aracı*" altında bir araya getirilmiştir. Özgün bir gösterge seti kullanılarak geliştirilen Şehir Huzur Terazisi, bir şehir hangi niteliksel değerlere sahip olursa

huzur şehri olarak anılmaya veya algılanmaya başlar sorusuna yanıt bulmak amacıyla üretilmiştir. Bu terazi kullanılarak 14 farklı gösterge eşliğinde Konya'nın sahip olduğu niceliksel değerler araştırma kapsamında ortaya konmuştur. Dünya üzerinde herhangi bir şehir eğer sahip olduğu huzur derecesini tahmin etmek isterse, terazide yer alan gösterge setine kendi niceliksel değerlerini girip kendisini norm şehir Konya ile kıyaslayabilecektir. Bir şehrin Konya'nın sahip olduğu niceliksel değerlerin üzerine çıkması o şehirde huzur ikliminin oluşmaya başladığını gösterir. Bir şehrin Konya'nın sahip olduğu niceliksel değerlerin altında kalması, o şehrin huzur iklimine kavuşmak için hangi yönde ne kadar çaba göstermesi gerektiğini ortaya koyacaktır. Türkiye'de ve dünyada farklı göstergelerde Konya'nın sahip olduğu niceliksel değerleri yakalayan veya üzerine çıkan şehirler huzurlu şehir olarak değerlendirilebilir. Konya'nın sahip olduğu niceliksel değerlerin altında kalan şehirlerin ise vahşi şehre daha yakın bir yerde konumlandığı söylenebilir. Farklı göstergelere ait niceliksel değerlerin azalmasına veya artmasına bağlı olarak bir şehrin "Huzurlu Şehir" veya "Vahşi Şehir" olma özelliği pekişmektedir.

KONYA'YI HUZURLU BİR ŞEHİR HALİNE GETİREN SOSYO-MEKÂNSAL DÜZENİN İRDELENMESİ

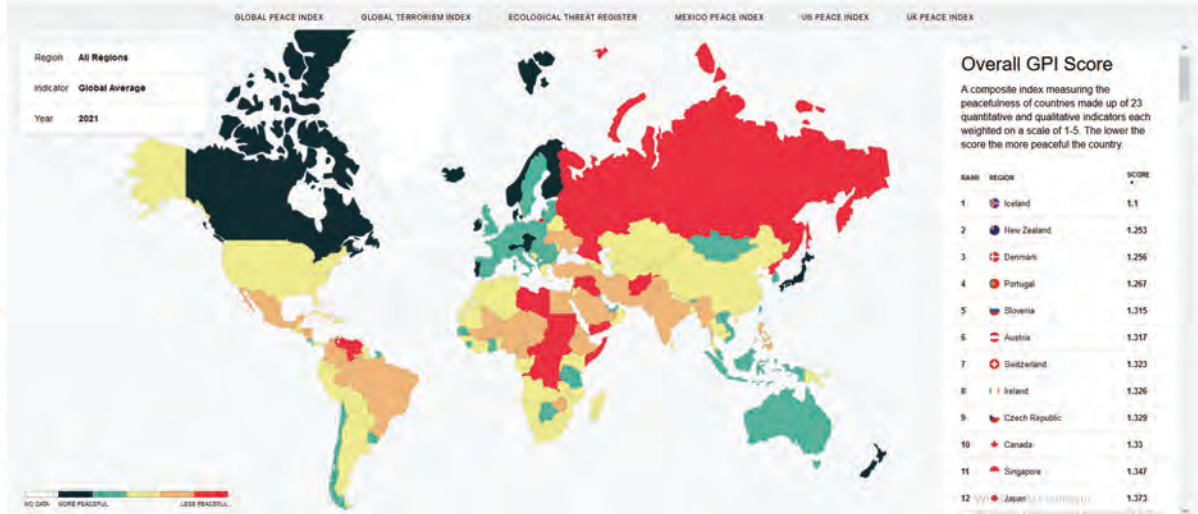
Ulusal ve Yerel Mekânsal Planlama Süreçlerinde İzlenen Huzur Politikası

Konya'nın mekânsal planlama süreçlerinde izlediği huzur politikasına geçmeden önce Türkiye'nin önde gelen kamu kurumlarının ulusal ölçekte izlediği huzur politikasına bir göz atmakta fayda vardır. Kaynağını Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'ndan alan geçerli kanun ve yönetmeliklerin pek çoğunun, Türkiye toplumunun "temiz bir çevrede, huzurlu ve güvenli şekilde yaşamını sürdürmesini sağlamak" üzere oluşturulduğunu söylemek mümkündür. Bu kısımda özellikle Türkiye'nin önde gelen kamu kurumlarının ürettiği ulusal strateji ve politika belgelerine değinilmiş, bu belgelerde geçen toplumsal huzuru sağlamaya dönük hususi hedeflerden bahsedilmiştir.

Türkiye'nin en üst ölçekli planı olan ve 2019-2023 arası dönemi kapsayan 11.Kalkınma Planı "2.3 Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum" başlığı altında, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınması için istikrarlı ekonomiye ve huzurlu toplum yapısına birlikte kavuşması gerektiğinin altı çizilmektedir. Plan, bu genel hedefin gerçekleşmesini yurt içinde ve yurt dışında asayiş suçlarıyla etkin mücadele edilmesi şartına bağlamaktadır (Cumhurbaşkanlığı, 2019). Benzer şekilde T.C. İçişleri Bakanlığı, 2019-2023 yılları arasını kapsar şekilde hazırladığı Stratejik Planının amacını "iç güvenlik, göç, sınır yönetimi, afet ve acil durum hizmetlerinin koordinasyonunu evrensel insan hakları çerçevesinde etkin bir şekilde yürüterek güven ve huzur ortamını sağlamak" şeklinde belirlemiştir. Raporda terör olaylarının yurtiçi güvenlik ve huzur ortamını tehdit ettiği güçlü şekilde vurgulanmaktadır (İçişleri Bakanlığı, 2019). T.C. Dışişleri Bakanlığı'nın yayınladığı 2019-2023 dönemine ait Stratejik Planda da benzer

bir kaygı güdülerken Türkiye'nin bölgesinde ve ötesinde yaşanan gelişmelerin ulusal güvenliği tehdit ettiği, yurt içinde ve yurt dışında ortaya çıkan her tür gelişmenin ekonomi, toplumsal huzur ve refah bakımından son derece dikkatli takip edilmesi ve olumsuzluklarla mücadele edilmesi gerektiği belirtilmektedir (Dışişleri Bakanlığı, 2019).

Gerçekten Türkiye'nin en üst düzey kamu kurumlarının, içinde bulunduğumuz dönemde ülkede huzurun sağlanması hedefini yurt içinde/dışında suç ve terörle etkin mücadele etme ve dış göçün önlenmesi şartına bağlaması tesadüf değildir. Çünkü Türkiye kitlesel dış göç, savaş, şiddet ve terör olaylarından sosyal ve ekonomik anlamda fazlasıyla zarar gören bir ülkedir. Ekonomi ve Barış Enstitüsü tarafından yayınlanan Küresel Barış Endeksi 2021 raporuna göre Türkiye, 163 ülke arasında 2.84 toplam puanla "orta düzey barış" ortamına sahip bir ülke konumundadır. Bu endekste 1 puan en barışçıl (huzurlu) ülkeye ve 5 puan en az barışçıl (huzursuz) ülkeye karşılık gelmektedir. 2020 yılı itibarıyla dış göç/savaş/şiddet/terör olaylarının Türkiye ekonomisine doğrudan ve dolaylı maliyeti 135 milyar ABD doları civarındadır (Institute for Economics & Peace, 2021) (Görsel 1).

Görsel 1. Dünyanın En Barışçıl (Huzurlu) ve En Az Barışçıl (Huzursuz) Olan ülkeleri
(Institute for Economics & Peace, 2021)

T.C. Kalkınma Bakanlığı tarafından yayınlanan Bölgesel Gelişme Ulusal Strateji Belgesi (2014-2023), Türkiye’de toplumun her kesiminde kaynaşmanın sağlanması ve huzurlu bir ortamın oluşturulmasını, gelişme gücünü çeken bölgelerin gelişmiş bölgelerle, kırsal alanların kentlerle etkileşiminin artırılması şartına bağlamaktadır. Belge, kentlerde sosyal uyumu güçlendiren ve toplumsal ayrışmayı azaltan politikalarının izlenmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır. Bu belgeye göre bireylere fırsat eşitliği sağlandığında ve temel hizmetlerden herkese eşit faydalanma hakkı verildiğinde Türkiye’de sağlıklı, güvenli ve huzurlu bir ortam ortaya çıkacaktır (Kalkınma Bakanlığı, 2014).

Bireylerin yaşamını huzur ve güven içinde sürdürebilmesi ve toplum yaşamının esenlik içerisinde devam ettirilebilmesi amacıyla, ceza adaleti sisteminin adil, etkili ve rasyonel işlemlerini sağlayan Yargı Reformu Strateji Belgesi, T.C. Adalet Bakanlığı tarafından 2019 yılında kabul edilmiştir (Adalet Bakanlığı, 2019). Türkiye’nin 2023 Eğitim Vizyon Belgesi ise “*çocuklarımızın neşesi ve mutluluğu, ailenin sıhhati, toplumun huzuru, ülkemizin refahı ve evrensel anlamda insan onuru ortak paydasında buluşabilmek*” amacıyla hazırlanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2021).

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2019 yılında yayınlanan Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planında “*akıllı insan bileşeninin olgunluğunu artırmak*” hedeflenmektedir. Türkiye şehirlerinde üretilecek akıllı şehir çözümlerinin şehirlerde farklı yaşam tarzları ve mensubiyetleri olan bireylerin geniş bir ortak zemin üzerinde harmonize edilmesiyle huzurlu ve üretken bir yaşamın başlayacağı öngörülmektedir. Toplumun dezavantajlı kesimlerine (kadın, aile, çocuk, genç, yaşlı) yönelik hizmetlerin niteliğinin ve niceliğinin akıllı şehir uygulamaları ile artırılması konusunun toplumun huzuru, refahı ve geleceği açısından önemli bir konu olduğu belirtilmektedir. Sosyal, kültürel, sanatsal, turistik ve sportif faaliyetler akıllı şehir uygulamaları ile yürütüldükçe kent sakinlerinin hayatlarının daha kaliteli, verimli ve huzurlu geçeceği varsayılmaktadır. Plana göre, kent sakinleri mutlu ve huzurlu bir hayat sürdüğü müddetçe o şehre aidiyet duyguları artacaktır (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2019). Yine T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2016 yılında hazırlanan Avrupa Birliği Çevre Entegre Uyum Strateji Belgesi (2016-2023), gürültünün önlenmesi ve sessiz alanların korunmasına yönelik çeşitli tedbirler içermektedir. Bir bakıma insanların huzur ve sükununu sağlamanın, beden ve ruh sağlığını korumanın bir yolunun da gürültüyü azaltmak olduğu ifade edilmektedir (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2016).

Emniyet Genel Müdürlüğü’nün 2021-2030 arası dönemi kapsar şekilde hazırladığı Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi’nde ise Türk Milletinin huzuru için güvenli yollar yapmak ve trafik tedbirlerini artırmak hedeflenmektedir. “*Trafikte 1 can kaybı bile fazladır*” sloganını taşıyan belgede ayrıca incinebilir yol

kullanıcısı grubunun (yaşlılar, çocuklar, engellileştirilenler¹) çoğunlukla vakit geçirdiği kentsel alanlarda (park, bahçe, huzurevi, ibadethane vb.) altyapı ve üstyapının bu grubun özel durumu göz önünde bulundurularak düzenlenmesi gerektiğinin altı çizilmektedir (Emniyet Genel Müdürlüğü, 2021).

Ulusal strateji ve politika belgeleri incelemesi, Türkiye'nin güçlü şekilde huzurlu bir ülke olmayı arzuladığını ve bu yönde kamusal kaynaklarını ve imkânlarını seferber ettiğini göstermektedir. İnceleme, bir şehirde huzurun tesis edilmesinden önce ülkede huzur ve güven ortamının sağlanması gerektiği gerçeğini ortaya koymaktadır. Ulus devletlerde, ülke sınırları içinde yaşayan insanların can ve mal güvenliğini teminat altına alan askeri ve polise tedbirler olmadan bir şehrin tek başına kendini huzurlu bir yere dönüştürebilmesi söz konusu değildir. Şehirlerde sosyal kaynaşmayı zorlaştıran ve sosyal ayrışmayı körükleyen kitlesel göç olayının kontrol altında tutulması yine ulusal çapta sınır güvenliğinin sağlanmasına bağlıdır. Toplumsal huzuru inşa etmenin yolu, ülkede her bireye fırsat eşitliği sağlamaktan, adalet ve hakkaniyet mekanizmalarını iyi işletmekten ve dezavantajlı grupların korunup kollanmasından geçmektedir.

Türkiye'nin izlediği ulusal huzur politikasını anladıktan sonra aşağıda Konya'nın mekânsal planlama süreçlerinde izlediği huzur politikası incelenmiştir.

Konya il sınırları içinde politika geliştirme ve uygulamadan sorumlu kurum Konya Büyükşehir Belediyesi'dir. Konya Büyükşehir Belediyesi, şehirde yürüttüğü tüm faaliyetleri "10.000 Yıllık Benim Şehrim Konya'yı Huzurun ve Mutluluğun Başşehri Yapmak" misyonuyla yapmaktadır (Konya Faaliyet Raporu, 2020). Belediye'nin 2020-2024 Stratejik Planındaki stratejik amaçlardan biri "zabıta hizmetlerini etkin şekilde sunarak kent sakinlerinin huzur ve sükûnunu temin etmek, kent ve toplum düzeninin iyileştirilmesine katkı sağlamak" olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda belediye, şehirdeki kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile ortak çalışmalar yapmakta, halkın sağlık, refah, huzur ve sükûnu için etkin denetimlerde bulunmaktadır. Zabıta Dairesi Başkanlığı'na bu iş için 2020-2024 arası dönem içinde kullanılmak üzere toplam 3 Milyar TL'den fazla bütçe ayrılmıştır. Belediye, şehirde aile huzurunun, dirlik ve birliğin korunması için senede 1000 adet Konya Aile Destek Merkezi (KADEM) etkinliği düzenlemektedir. Şehirde ayrıca "her kesime yönelik koruyucu ve sosyal aktiviteleri artırıcı çalışmalar" yapılmaktadır. Toplumun dezavantajlı kesimlerini koruyup kollamak adına geniş kapsamlı ve uzun soluklu bir sosyal destek programı yürürlükte. Şehirde çok sayıda millet bahçesi ve huzur bahçesi de oluşturulmuştur (Konya Büyükşehir Belediyesi, 2020).

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin taşıdığı "Konya'yı huzurun başşehri yapma" vizyonuna şehirdeki hemen her kurum ve kuruluşun ortak olduğu görülmektedir. Örneğin Mevlâna Kalkınma Ajansı misyonunu

[1] Fiziki çevrenin uygun olanakları, ihtiyaç ve gereksinimleri sunmamasından dolayı mekânı rahat kullanamayan kişiler

“sevgi, barış ve hoşgörü ile sosyal, kültürel ve ekonomik değerlerin bütünleştiği bölgede kalkınmaya yön vermek” olarak belirlemiştir (MEVKA, 2021). Konya Emniyet Müdürlüğü’nün misyonu ise nettir: “toplumun düzeni, huzurun temini ve devamı için hızlı, etkin ve kaliteli güvenlik hizmeti sunmak” (Konya Emniyet Müdürlüğü, 2021). Konya’da huzur ortamının oluşmasına imkân veren su ve gıda güvenliğinin sağlanması, bireylere fırsat eşitliği verilmesi, refahın artırılması ve güvenli yollar oluşturulması gibi koşulları oluşturmak için şehirdeki alt kademe kamu kurum ve kuruluşların uzun yıllardır düzenli faaliyetler yürüttüğü anlaşılmaktadır. Bu kapsamda Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 2020-2024 Stratejik Planında gelecekte ortaya çıkabilecek su tehditlerine karşı tedbir almayı, su kaynaklarını verimli ve etkin şekilde yönetmeyi öncelleyen bir strateji izlemektedir (KOSKİ, 2020). Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü gıda arz güvenliğini ve insan sağlığını güvence altına alma misyonu taşımaktadır. Bu kapsamda şehirde bitki ve hayvan sağlığını koruyan, çevreye duyarlı, insanları sağlıklı ve güvenilir gıdaya eriştirecek çalışmalar yürütmektedir (Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2021). Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü 2019-2023 Stratejik Planında milletin mutluluğu için toplumu sürekli eğitime ve bireylere fırsat ve imkân eşitliği sağlama misyonu ile hareket etmektedir (Konya MEM, 2019). Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019-2023 Stratejik Planı’nın amaçlarından biri “KOP Bölgesinin sosyal refahını artırmak ve beşerî kapasitesini geliştirmek”tir (KOP, 2019). Karayolları Konya 3.Bölge Müdürlüğü’nün vizyonu ise “güvenli, zamanında ulaştırılan, çevreye duyarlı ve konforlu yollar” inşa etmektir (Karayolları Konya 3.Bölge, 2019).

Yerel plan, strateji ve politika belgeleri incelemesi, Konya’nın uzun yıllardır dünyada ve Türkiye’de huzurlu yer denince ilk akla gelen şehir olma vizyonu ile hareket ettiğini göstermektedir. Sadece son döneme ilişkin belgelerde değil, geçmiş yıllara ait belgelerde de Konya’nın bir huzur şehri olma çabasının olduğu, bu vizyonun yerel yönetim birimleri tarafından benimsendiği açıkça görülmektedir. Bu uğurda şehirdeki politika yapıcı, karar verici ve uygulayıcı tüm kurum ve kuruluşlar bir vizyon, dil ve eylem birliği içindedir. Bu durumda şehrin huzur ile anılmasının tesadüf olmadığı, organize ve planlı bir kurumsal çabanın ürünü olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuç Konya’da huzurun önce tarihsel süreç içinde doğal olarak oluştuğu, sonra şehirde huzurun korunması ve devamı için mekânsal planlama ve yerel politika araçlarının devreye girdiği tezini doğrulamaktadır.

Şehir Huzur Terazisi’nde Konya Norm Değerleri

Kuran-ı Kerim’in ve bilimsel (bulgusal) araştırmaların huzurlu mekân tarifinden hareketle bu araştırma kapsamında özgün olarak geliştirilen, toplam 14 niceliksel göstergeden oluşan “ŞEHİR HUZUR TERAZİSİ: Huzur/Vahşilik Derecesi Tahmin Aracı” aşağıda yer almaktadır (Tablo 1).

İnsanların başını sokacağı bir evinin olması onların güvenli, huzurlu ve rahat bir dinlenme yerine kavuşması anlamına gelmektedir. Aynı zamanda ev sahipliği, insanları ekonomik krizlere karşı daha dirençli hale getirir çünkü ekonomik kriz dönemlerinde emlak piyasalarında konut ve kira fiyatlarında büyük dalgalanmalar olur. Bu sebeple kendilerine ait konutta yaşayanların oranının yüzdelik olarak artması, huzurlu şehir özelliğini pekiştiren bir faktördür. Türkiye genelinde kendilerine ait konutta yaşayanların oranı yüzde 57,8 dir (TUİK, 2020c). Konya'da kendilerine ait konutta yaşayanların oranı kırsal alanlarda % 80 ve kentsel alanlarda %60 civarındadır (Osmanlı, 2009).

Gıdaya kolay erişebiliyor olmak, insanda aç kalma korkusunu ortadan kaldırır. İnsanın beş duyusundan biri tatmadır. Tatma duyusunun sürekli canlı tutulması (yemek yemek) insanın biyolojik yapısı için gerekli olduğu gibi fizyolojik açıdan da insanı mutlu eder. Bu sebeple, gıda yetiştirmeye elverişli verimli tarım arazilerinin varlığı bir şehrin huzurlu şehir özelliğini pekiştirir. Toplam 4.083.800 hektar alana yayılmış Konya idari il sınırları içinde tarım arazileri 2.648.000 hektar alan kaplamaktadır. Dolayısıyla tarım arazilerinin ilin yüzölçümü içindeki payı %65 olarak hesaplanmıştır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2018).

Kent içinde doğal peyzaj (yeşil alan) miktarının artması, meyvenin bollaşması, gıdaya kolay erişim, gürültünün perdelenmesi, stresten ve kaygıdan arınma ve havanın temizlenmesi anlamına gelmektedir. Bu sebeple kişi başına düşen yeşil alan miktarının artması, görsel bağlamda beyni sakinleştireceğinden huzurlu şehir özelliğini pekiştirici bir etki doğurur. Konya kent bilgi sistemi veri tabanına göre, Konya metropoliten alan sınırları içinde üç merkez ilçede (Selçuklu, Karatay ve Meram) kişi başına düşen yeşil alan miktarı yaklaşık 10 m² dir (Osmanlı ve Akdemir, 2011).

Sivil toplum kuruluşları (STK), insanlarda yalnızlık ve sahipsizlik duygusunu azaltan, sosyal ilişkileri çoğaltan, kaynaşma, kardeş olma ve güven duygusunu besleyen birleştirici organizasyonlardır. Dernek ve vakıfların çoğalması, daha kontrollü (düzenli ve uyumlu) bir toplum yapısını ortaya çıkarır. Bu sebeple STK sayısının artması, bir şehrin huzurlu şehir özelliğini pekiştirir. Konya'da faaliyet gösteren dernek sayısı 3.070'dir (İçişleri Bakanlığı, 2021). Çevre ve doğal hayat hayvanlarını koruma dernekleri, çocuk dernekleri, dış Türkler ile dayanışma dernekleri, engelli dernekleri, eğitim araştırma dernekleri, toplumsal değerleri yaşatma dernekleri, gıda tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösteren dernekler, hak ve savunuculuk dernekleri, imar şehircilik ve kalkındırma dernekleri, insani yardım dernekleri, kamu kurumlarını ve personelini destekleyen dernekler, kültür sanat turizm dernekleri, mesleki ve dayanışma dernekleri, sağlık alanında faaliyet gösteren dernekler, şehit yakını ve gazi dernekleri, spor ile ilgili dernekler, bireysel öğreti ve toplumsal gelişim dernekleri, uluslararası teşekküller ve işbirliği dernekleri, yaşlı ve çocuklara yönelik dernekler, dini hizmetlerin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyet gösteren dernekler, düşünce temelli

dernekler bu sayıya dahil edilmiştir. Konya’da faaliyet gösteren vakıf sayısı ise 179’dur (Vakıflar Genel Müdürlüğü, 2021). Mühlak vakıf, yeni vakıflar, cemaat vakıfları ve yabancı vakıflar bu sayıya dâhildir. Bu durumda Konya’da faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşu (dernek ve vakıf) sayısı 3.249’dur.

Suyun varlığı yani suya kolay erişebiliyor olmak, bir şehirde ölüm korkusunu azaltacağı gibi kaosun çıkmasını da önler. Hem ses manzarası hem görsel kompozisyon açısından her zaman suya ihtiyaç duyulur. Su sesinin insan üzerinde sakinleştirici ve dinginleştirici bir etkisi vardır. Bu sebeple, suyun bollaşması bir şehrin huzurlu şehir özelliğini pekiştirir. Konya’nın yıllık toplam yağış miktarı ortalaması 329,2 mm’dir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2020). Konya Kapalı Havzası’nda toplam yıllık kullanılabilir su kaynağı ise 4.365 milyar m³ tür (WWF, 2014).

Bir aileye (eş ve çocuklara) sahip olmak huzur kaynağıdır. Evlenerek aile kurmak, insanda yalnızlık ve sahihsizlik duygusunu ortadan kaldırır. Evlenmek, mikro ölçekte bir paylaşım ve dayanışma ortamı oluşturmak demektir. Bu ortam bereketi artıracığı gibi, insanları kötü, yanlış ve çirkin işlerden bir ölçüde uzaklaştırır. Sağlıklı bir aile içinde çocuk güven duygusu, neşe ve mutluluk içinde büyür. Bu sebeple evlenme sayısının boşanma sayısına oranının artması, huzurlu şehir olma özelliğini pekiştirir. 2020 yılında Konya idari il sınırları içinde evlenme sayısı 14.573, boşanma sayısı 3.869’dur (TÜİK, 2020b). Dolayısıyla ilde evlenme sayısının, boşanma sayısına oranı 3,767 olarak hesaplanmıştır.

Kilometrekareye düşen insan sayısı azaldıkça, o şehirde insanların birbirleri ile karşılaşma ve tanışma ihtimali, karşılıklı yüz yüze selamlaşma, konuşma ve paylaşımında bulunma ihtimali artar. Bu eylemler, o şehrin huzurlu şehir özelliğini pekiştirici bir rol oynar. Toplam 40.838 kilometrekare alana yayılmış Konya idari il sınırları içinde 2.250.020 kişi yaşamaktadır. İl ve ilçe merkezlerinin yüzölçümü ve bu merkezlerde yaşayan nüfus dikkate alındığında Konya’da kilometrekareye 58 insan düşmektedir (TÜİK, 2020a).

Motorlu kara taşıtı sayısının artması şehirde mekanik kaynaklı gürültünün çoğalmasına, özellikle incinebilir kullanıcı grubunun trafikte can güvenliğinin tehlikeye girmesine neden olur. Bu sebeple hektara düşen motorlu kara taşıtı sayısı azaldıkça bir şehrin huzurlu şehir özelliği pekişir. Toplam 4.083.800 hektar alana yayılmış Konya idari il sınırları içinde trafiğe kayıtlı motorlu kara taşıtı sayısı 750.446’dır (TÜİK, 2021). Dolayısıyla Konya idari il sınırları içinde hektara düşen motorlu kara taşıtı sayısı 0,184 olarak hesaplanmıştır.

Bir şehirde hektara düşen konut sayısı, yatay yapılaşma ile bağlantılı bir konudur. Yatayda şekillenmiş yeşil içindeki kentsel alanlarda insanların toprağa ve yeşile temas etmesi kolaylaştığı gibi insanların birbirleri ile karşılaşması ve tanışması, karşılıklı yüz yüze selamlaşması ve konuşması da daha kolay gerçekleşmektedir.

Bu sebeple hektara düşen konut sayısının azalması, şehirdeki huzur ve güven duygusunu pekiştirir. Toplam 4.083.800 hektar alana yayılmış Konya idari il sınırları içinde konut sayısı 847.574'tür (Kalkınma Bakanlığı, 2018). Dolayısıyla Konya idari il sınırları içinde hektara düşen konut sayısı 0,208 olarak hesaplanmıştır.

İnsanların başını sokacağı bir evinin olması onların rahat ve huzurlu bir dinlenme ortamına kavuşmaları anlamına gelir. Kentlerde yaşam maliyetini en çok artıran unsur barınma masrafıdır. İnsanlar yaşadıkları ev için düşük bir maliyet ödediklerinde refah seviyeleri artar, geçim sıkıntısı azalır. Bu sebeple, ortalama konut metrekare fiyatı ve ortalama kira fiyatı ne kadar düşük olursa, refah o kadar artar. Refah artışı, şehirde huzuru beraberinde getirir. Konya'da ortalama konut metrekare fiyatı 2.554 TL'dir (Zingat, 2021). 01.10.2021 itibariyle bu fiyat 5,1 gram altına karşılık gelmektedir. Konya'da 100 m² konut için aylık ortalama kira fiyatı 927 TL'dir (Zingat, 2021). 01.10.2021 itibariyle bu fiyat 1,9 gram altına karşılık gelmektedir.

Dünyanın en kötü, yanlış ve çirkin işlerinin başında insan öldürme suçu gelir. Bütün toplumlarda insan öldürme en ağır suçtur. İnsanın kalbinde ve gönlünde öldürülme korkusunun oluşması, o bireyi huzursuz ve rahatsız bir insan kılar. Bu sebeple kasten öldürülen insan sayısının düşüklüğü, şehirde hissedilen huzur ve güven duygusunu pekiştirir. 2020 yılı itibariyle Konya Ceza Mahkemelerinde kesinleşen kasten insan öldürme suç sayısı 301'dir (Adalet Bakanlığı, 2020).

Sağlıklı birey, huzurlu bireydir; hasta birey huzursuz ve sıkıntılı bireydir. Bireylerde akıl, ruh ve beden sağlığı ne kadar iyiye, toplum sağlığı da o derece iyidir. Bu sebeple, kronik hasta sayısının düşüklüğü, şehri daha huzurlu bir yer haline getirir. Toplam 2.250.020 kişinin yaşadığı Konya'da kronik hasta sayısı (kalp hastalığı, solunum sistemi hastalığı, şeker hastalığı, tiroit hastalığı vd.) yaklaşık 326.253'tür. Bu durumda kronik hasta sayısının nüfus içindeki payı %14,50 olarak hesaplanmıştır (TUİK, 2020d).

Konya'yı Huzur Şehri Yapan Sosyo-Mekânsal Unsurlar

Gürültü (Ses Kirliliği) Kaynakları

Konya'nın az gürültülü bir şehir olması, huzurun ana kaynaklarından biridir. Konya'da gürültüye neden olan etmenler taşıt yolları, demiryolu (YHT, yolcu ve yük treni), hafif raylı sistem (tramvay), eğlence yerleri ve sanayi tesisleri şeklinde sıralanmaktadır.

NİCELİKSEL GÖSTERGELER			
VAHŞİ ŞEHİR	<p>BU DEĞERLER AZALDIKÇA VAHŞİ ŞEHİR ÖZELLİĞİ PEKİŞMEKTEDİR</p> 	Kendilerine ait bir konutta yaşayanların oranı = %60	<p>BU DEĞERLER ARTTIKÇA HUZURLU ŞEHİR ÖZELLİĞİ PEKİŞMEKTEDİR</p>
		Tarım arazilerinin ilin yüzölçümü içindeki payı = %65	
		Kişi başına düşen yeşil alan miktarı = 10 m ²	
		Sivil Toplum Kuruluşu (dernek +vakıf) sayısı = 3.249	
		Toplam yağış miktarı ortalaması (yıllık) = 329,2 mm	
	Kullanılabilir su kaynağı miktarı (yıllık) = 4.365 milyar m ³	<p>BU DEĞERLER ARTTIKÇA HUZURLU ŞEHİR ÖZELLİĞİ PEKİŞMEKTEDİR</p> 	
	Evlenme sayısı/Boşanma sayısı (yıllık) = 3,767		
	Kilometrekareye düşen insan sayısı = 58		
	Hektara düşen motorlu kara taşıtı sayısı = 0,184		
	Hektara düşen konut sayısı = 0,208		
<p>BU DEĞERLER ARTTIKÇA VAHŞİ ŞEHİR ÖZELLİĞİ PEKİŞMEKTEDİR</p> 	Ortalama konut metrekare fiyatı = 5,1 gr altın	<p>BU DEĞERLER AZALDIKÇA HUZURLU ŞEHİR ÖZELLİĞİ PEKİŞMEKTEDİR</p> 	
	100 m ² konut için ortalama kira fiyatı = 1,9 gr altın		
	Kasten adam öldürme sayısı (yıllık) =301		
	Kronik hasta sayısının nüfus içindeki payı = %14,50		

Tablo 1. Yönetici özetinde bu veriler kullanılabilir

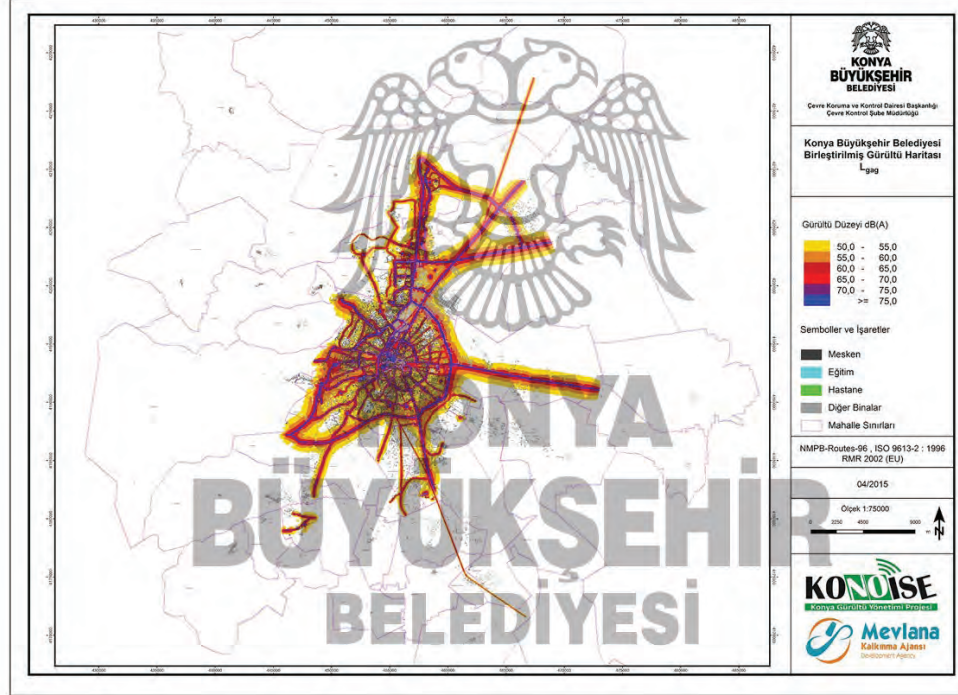
Konya, şehirlerarası karayolu ve demiryolu ulaşım bağlantılarının düğüm noktasındadır. Konya merkezden geçen 5 şehirlerarası karayolu, yılda 6 milyondan fazla aracın geçtiği ana karayolu özelliği sergilemektedir. Bunların dışında, şehir içinde trafiğin daima yoğun olduğu 136 taşıt yolu mevcuttur. Şehir içindeki bu taşıt yolları yer yer daralmakta ve trafik ışıkları nedeniyle trafik akışı özellikle kavşak noktalarında sık sık kesintiye uğramaktadır. Trafik sıkışıklığı, trafikte ani durmalar ve ivmelenmeler, taşıt yolu kenarlarında genel olarak yüksek katlı ve bitişik nizamda yapıların olması, karayolu kaynaklı gürültünün temel sebeplerindedir. Taşıt yollarında durmaksızın sefer yapan belediye otobüsleri ve dolmuşlar günün uzun saatleri boyunca düzenli gürültü üretmektedir. Konya ulaşım sisteminde ve trafik akışında her tıkanma ve yığılma, motorlu araçlardan çıkan sesin (gürültünün) şiddetini artırmakta, kent huzurunu olumsuz etkilemektedir (Görsel 2). Bununla beraber şehir içinde ana caddelerde sıra şeklinde ağaçlandırmaların yapılmış olması gürültüyü bir nebze azaltmakta, görsel anlamda doğal ve estetik bir manzara oluşturmakta, dolayısıyla huzur ortamının oluşmasına katkıda bulunmaktadır.

Şehrin içinden geçen Yüksek Hızlı Tren ve konvansiyonel demiryolu hattı çevresinde 200.000'den fazla konut ve 300'e yakın kamu binası yer almaktadır. Bu durum Konya merkezde demiryolu kaynaklı ortaya çıkan gürültüden 500.000'den fazla insanın etkilendiği anlamına gelmektedir.

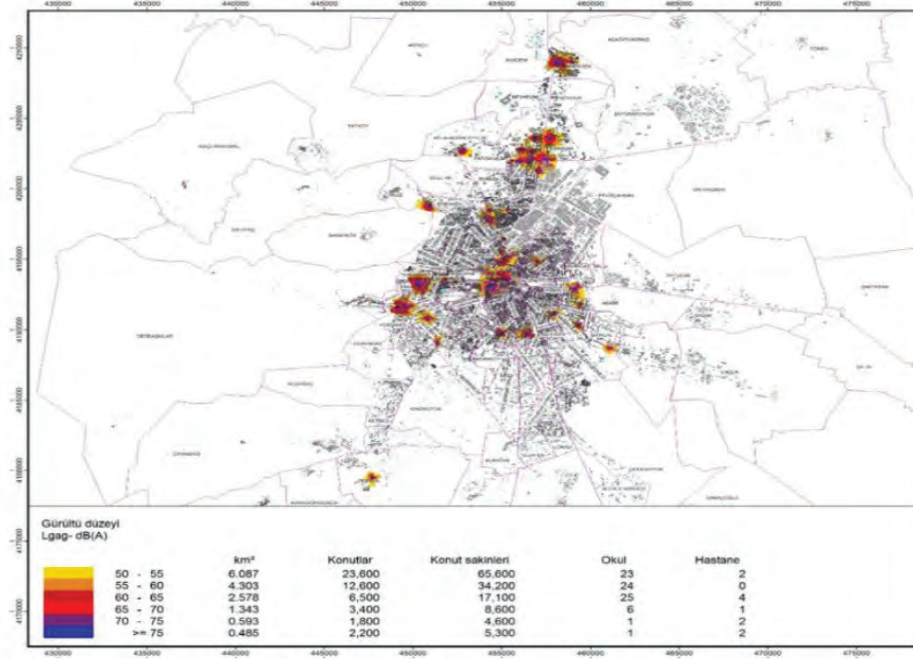
Alâeddin Tepesi – Selçuk Üniversitesi arasında ve Alâeddin Tepesi – Adliye Sarayı arasında 50'den fazla tramvay, 65 istasyonda haftalık 600'den fazla sefer yapmaktadır. Tramvay duraklarının kısa aralıklarla belirlenmiş olması, tramvay seferlerinde sık sık durma ve kalkışa neden olmakta, bu durum şehirde belli oranda gürültü üretmektedir.

Konya merkezde 156 adet eğlence yeri bulunmaktadır. Bunlar arasında 18 düğün salonu, 29 bar ve kulüp, 37 kafeterya, 35 restoran ve 8 çay bahçesi yer almaktadır. Yapılan gürültü seviyesi ölçümlerinde ses düzeyi düğün salonunda 105 Db, bar ve kulüpte 90 Db, kafeteryada 80 Db, restoranda 71 ve çay bahçesinde 66 Db olarak ölçülmüştür (Görsel 3). Eğlence yerlerinin yakın çevresinde yaklaşık 25.000 konut bulunmaktadır. Bu durumda eğlence yeri kaynaklı ortaya çıkan gürültüden Konya merkezde yaklaşık 150.000 insanın olumsuz etkilendiği söylenebilir. Meram Son Durak, Beyhekim, Sahibata, Sancak ve Yaka gürültü konusunda Konya Büyükşehir Belediyesi'ne en fazla şikâyetin geldiği mahallelerdir.

Konya merkezde organize sanayi bölgelerinde ve küçük sanayi sitelerinde yürütülen endüstriyel imalat ve lojistik faaliyetler nedeniyle sanayi alanları ve yakın çevresinde yine gürültü kirliliği oluşmaktadır.

Görsel 2. Konya Birleřtirilmiř Gürültü Haritası (Dalkılıç ve Dursun, 2019)

Görsel 3. Konya Eğlence Yerleri Kaynaklı Gürültü Haritası (Dalkılıç ve Dursun, 2019)

Okul bahçelerinde ve sokaklarda düğünlerin yapılması, bazı küçük sanayi tesislerinin yaşam alanlarıyla iç içe yer seçmesi, eğlence yerlerinde ses yalıtımının yapılmamış olması, Elektronik Denetim Sistemi kameraları ve trafik ekiplerince düzenli denetlenmeyen hız yapılan ana taşıt yollarının varlığı, 40 yaşından büyük egzoz problemi olan motorlu araçların halen trafikte olması, inşaat faaliyetlerinin şehir içinde mütemadiyen devam etmesi, yoğun kullanılan karayolu ve demiryolu hatları kenarında gürültü perdelerinin kullanılmıyor oluşu, tramvay hareketi esnasında sesi azaltıcı teknik altyapıların oluşturulmamış olması Konya merkezde gürültüyü artıran ve kentsel huzuru olumsuz etkileyen unsurların başında gelmektedir.

3.3.2. Görüntü (Görsel Kompozisyon Kirliliği) Kaynakları

Konya, tarihsel süreçte yatay olarak kentleşmiş bir şehirdir (Görsel 4). Yatayda büyümeye ve yayılmaya devam eden şehirde son yıllarda dikey yapılaşmalar sıkça görülmeye başlanmıştır. 2017 tarihli Planlı Alanlar Yapım Yönetmeliği Madde 4'e göre Yüksek Yapı "Bina yüksekliği 21,50 metreden veya yapı yüksekliği 30,50 metreden fazla olan binalar" şeklinde tanımlanmaktadır. Bugün 10 kat ve üzeri binaların Konya yapı stoku içindeki payı yaklaşık %2'lere ulaşmıştır. Şehrin her tarafında bölgesel, koridor şeklinde veya tekil olarak görülmeye başlanan dikey yapılaşma eğilimi, Konya'nın yatay kent manzarasını ve huzur iklimini bozan bir etki oluşturmaya başlamıştır (Görsel 5).

Görsel 4. 1900'lü Yılların Başında Konya (Memleket, 2021)

Görsel 5. Akyokuş'tan Günümüz Konya Manzarası (Yenihaber, 2016)

Konya'nın yıllık konut ihtiyacı yaklaşık 10.000 adet iken şehirde konut üretimi yıllık 25.000 adet üzerinde (Hançerli, 2019). Dolayısıyla Konya, son 20 yıldır ihtiyacından fazla konut üreten bir şehir durumundadır. Bu durum diğer Türkiye şehirlerine göre Konya'da nispeten (%2 oranında) daha ucuza konuta erişme (konut satın alabilme veya kiralayabilme) imkânını doğurmuştur. Ancak son yıllarda şehirdeki bu avantaj emlak spekülasyonuna bağlı olarak ortadan kalkmış vaziyettedir. Son 5 yıl içinde şehirde konut fiyatları %110 oranında; konut kiralari ise %58,7 oranında yükselmiştir (Zingat, 2021). Eylül 2021 itibariyle Türkiye'de enflasyon oranı (TÜFE yıllık % değişim) %19,58 olarak gerçekleşmiştir. Yüksek enflasyona bağlı olarak halkın satın alma gücünün düşmesi buna karşın konut ve kira fiyatlarının aşırı yükselmesi, diğer Türkiye şehirlerinde olduğu gibi Konya'da da ucuz konuta erişimi zorlaştırmakta, Konya'yı huzurlu bir şehir kılan etmenlerden birini ortadan kaldırmaktadır.

Konya'da can ve mal kaygısıyla girilemeyecek durumda olan, şehirde tehlikeyi ve korkuyu artıran mahalle sayısı çok azdır. Konya'da sadece Doğanlar Mahallesi ve Muhacir Pazarı Mahallesi kısmen geceleri sokakta yürümesi tehlikeli mahalle olarak anılmaktadır (Gökçe ve Cengiz, 2016). Temelde kötü fiziki koşullara ve yaşayanların sosyal profiline bağlı olarak tehlikeli olarak anılan bu iki mahalle, çeteleşme ve mafyavari oluşumlara zemin hazırlayan kurtarılmış bir bölge özelliği taşımamaktadır. Bu iki mahallenin şehrin diğer mahallelerine olumsuz etkisi de söz konusu değildir. Konya'da kamusal tehlikeye ve gerçek bir suç merkezine dönüşen mahallelerin olmaması, şehri huzurlu ve güvenli kılan etmenlerden biridir.

Konya, sahip olduğu ulaşım olanakları ve Anadolu'daki merkezi konumu nedeniyle insan, sermaye, bilgi, mal, hizmet ve gıdanın kolay ulaştığı bir şehirdir. Havayolu, karayolu, demiryolu ve hızlı tren ile Konya'ya ulaşım çok kolay ve hızlı gerçekleşmektedir. Ulaşım ve lojistik bağlantılarının güçlü olması şehirde bolluğu (üretimi ve tüketimi) ve canlılığı (dinamizmi) artırmaktadır. Konya'ya bağlanan karayolu, havayolu ve demiryolu bağlantılarının güvenli oluşu şehirdeki huzur ortamının bir başka kaynağıdır. İnsanlar Konya'ya güvenli bir seyahat ile gelip yine güvenle ayrılabilir. Şehre giriş ve çıkış her anlamda güvenlidir. Bir sebeple tedarik zincirinin bozulması, Konya'nın erişilebilirliğinin ve bağlantısallığının zayıflaması, şehrin huzur ortamını olumsuz etkileyecektir.

Son yıllarda Konya merkezde önemli kavşaklarda yapı yoğunluğunu ve yüksekliğini çok artıran dikey projeler hayata geçirilmektedir (Ör: Ankara Caddesi üzerinde Enntepe Avm ve Ofis Projesi, Dr.Sadık Ahmet Caddesi üzerinde Tahir Büyükkörükçü Erkek Öğrenci Yurdu ve İş Merkezi Projesi, Azerbaycan Caddesi üzerinde Parkmahal Konut ve Avm Projesi, vd.). Bu projeler, Konya'nın mevcut inşaat yoğunluğu ve yapı yüksekliği ortalamasını çok aşan ölçülerde dikeyde mevcut bulmaktadır. Bu tür projelerin önemli kavşak noktalarında yer seçmesi, Konya Merkez'deki ana taşıt yollarının trafik yükünü çok artırmakta, kavşaklarda

trafik sıkışıklıklarına ve yığılmalara neden olmaktadır. Kitle ve gabari anlamında insan ölçeğinin kaçması, etrafıyla uyumsuz dikey bir yapılaşmanın ortaya çıkması ve trafikte bekleme süresinin uzaması, Konya'daki huzur iklimini olumsuz etkileyen etmenlerden biridir.

Ulaşım ve trafik güvenliğini tehlikeye atan ve trafik kazalarını artıran unsurların varlığı şehirde huzuru olumsuz etkilemektedir. Konya'da her yıl ortalama 6000 trafik kazası meydana gelmektedir; bu kazalardan ortalama 75'i ölümlü sonuçlanmaktadır. En çok kaza yapılan noktalar Antalya Çevre Yolu Kavşağı, Nalçacı Caddesi Sille Kavşağı, Otogar Kavşağı, Beyşehir Çevre Yolu – Sille Caddesi Kavşağı, Sanayi Köprülü Kavşağı, RaufDenktaş Caddesi – Kerkük Caddesi Kavşağı şeklinde sıralanmaktadır. Daire (göbek) şeklinde tasarlanan ve sürücülerde kararsızlığa neden olan kavşaklar, şehrin hız yapılan ve trafiğin yoğun olduğu büyük caddelerinin kenarlarında servis yollarının oluşturulmamış (veya süreklilik arz etmeyecek şekilde oluşturulmuş) olması, bisiklet yollarının şehrin her yanına dengeli dağılmamış olması, yaya yolları ve kaldırımlar üzerinde rahat yürümeyi engelleyen direk, reklam panosu vb. engellerin çokça olması gerek taşıtlar ve bisikletliler gerekse yayalar için şehir içi ulaşım ve trafik güvenliğini azaltmaktadır. Bununla beraber ana caddelerde Elektronik Denetleme Sistemi (EDS)'nin kurulu olması, mobil polis ekiplerince trafiğin sürekli denetleniyor ve izleniyor oluşu şehirde huzur ortamının oluşmasına katkıda bulunmaktadır.

Su kıtlığı son yıllarda Konya'nın karşı karşıya kaldığı önemli krizlerden biridir. Konya'da yeraltı ve yerüstü suyu oldukça azalmıştır. Konya'nın iklimine ve coğrafyasına çok uygun olmayan tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi (ayçiçeği, mısır, pancar vb.) şehirde yaşanan su kıtlığının başlıca sebeplerindendir. Örneğin Konya'da yıllık 250 ton pancar ekilmektedir. 1 dekar alana ekilen pancarın yıllık su ihtiyacı salma sulamada 96 ton, yağmurlama sulamada 38 ton ve damla sulamada 7 tondur (Pusula, 2018). Her durumda bu rakamlar su kaynakları kısıtlı olan Konya için çok yüksek rakamlardır. Konya'nın mevcut tarımsal ürün desenini değiştirmesi, doğal coğrafyasına uygun tarımsal üretime dönmesi zaruridir. Ayrıca Konya şehir peyzajında çok su tüketen bitki ve ağaçlar sıkça kullanılmaktadır. Şehir peyzajında sıcağa ve soğuğa daha dayanıklı, az su isteyen bitki ve ağaçlar kullanılmalıdır. Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından inşa edilen Atıksu Arıtma Tesisi, şehirde yeşil alanların arıtılmış su ile sulanması konusunda uzun vadede önemli bir çözüm üretecektir. Bu tesiste arıtılmış ve sulama suyu standartlarına uygun hale getirilmiş sular, bağımsız mor şebeke hatlarıyla belirli bölgelerde yeşil alanların sulanmasında kullanılmaya başlanmıştır. Mor şebeke hatlarının uzun vadede şehir geneline yaygınlaşmasıyla birlikte, su kaynaklarını koruyan bir sistem inşa edilmiş olacaktır. Bununla beraber şehrin var olan genel içme suyu şebekesinin haricinde alternatif bir tatlı su çeşmesi ağına sahip olması Konya'da huzuru sürdürülebilir kılacak etmenlerden biridir. Konya merkezde şehir geneline yayılmış 1001 adet tatlı su çeşmesi bulunmaktadır. Tatlı su çeşmelerinden akan doğal memba suyu Meram, Dere ve

Çayırbağı bölgelerindeki pınarlardan gelmektedir (KOSKİ, 2021). Pek çok Türkiye şehrinin aksine Konya'da şebeke suyu bir sebeple kesilse bile Konya'da yaşayanların tatlı su çeşmelerine yönelme gibi bir alternatifi vardır. Yine belirtmek gerekir ki Konya'da 2004 yılından bu yana yoğun bir ağaçlandırma ve ormanlaştırma faaliyeti yürütülmektedir. Konya Şeker'in şehrin 97 noktasında oluşturduğu Torku Ormanlarında 21 milyon fidan toprakla buluşturulmuştur (Konuk, 2021). Şehirde ağaç ve orman varlığının artması, şehrin yağmur çekme gücünü artırmakta, suya kavuşma ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Ayrıca ağaçlıklı park ve bahçelerin sayısının artması kent merkezinde dahi insanların doğal, sakin ve huzurlu bir ortama kavuşmasını sağlamaktadır.

Sağlıklı birey, huzurlu bireydir; hasta birey, huzursuz ve sıkıntılı bireydir. Konya'da kamu sağlığını destekleyen kuruluşların ve kentsel ortamların çok olması şehirdeki huzur ortamını pekiştirmektedir. Konya'da devlet, özel ve üniversite olmak üzere 45 adet hastane bulunmaktadır. Şehirde her 100.000 kişiye 340 yatak düşmektedir (Konya Yatırım, 2021). Hastane, özel sağlık merkezi ve yatak sayısı anlamında Konya, Türkiye'de ilk 7'de yer almaktadır. Suyun ve gıdanın temiz oluşu, insanların yürüyüş yapmalarına ve hava almalarına imkân veren büyük parkların ve açık yeşil alanların varlığı şehirde huzuru artırmaktadır. Buna karşın Konya'nın düz ve geniş arazi yapısı şehirde motorlu araç sayısının fazlalaşmasına neden olmaktadır. Motorlu araç trafiği, bir ölçüde şehirdeki hava kirliliğinin kaynağıdır. Konya-Isparta Çevre Yolunun halen tamamlanmamış olması, şehirlerarası trafiğin kent içinden geçiyor oluşu kentin havasını olumsuz etkilemektedir. Konya'nın kısmen dağlarla çevrili topografik yapısı kirlenen havayı yoğunlaştırmakta ve dağılmasını zorlaştırmaktadır. Özellikle şehrin kuzey ve batı tarafının sıradağlarla çevrili olması rüzgâr oluşumunu kısıtlamakta, rüzgâr hızını yavaşlatmakta, kış aylarında sisin ve dumanın bir örtü gibi şehrin üzerinde birikmesine neden olmaktadır. Konya'da hava kirliliğinin diğer kaynakları ısınma ve sanayidir. Her ne kadar Konya'da 600.000'e yakın hane ısınmada doğalgaz kullanıyor olsa da şehrin bazı bölgelerinde kömür kullanımı devam etmektedir (Parlak, 2021). Sanayi alanları, şehrin hâkim rüzgâr yönünde ve alçakta konumlanmıştır. Dolayısıyla sanayi kaynaklı kirlenen hava (partikül maddeler) şehrin üzerinde asılı kalmaktadır. Konya yerleşim deseni içinde sanayi kaynaklı oluşan hava kirliliğini boşaltıcı/dağıtıcı uzun ve geniş yeşil kanalların planlanması uzun vadede şehir merkezini sanayi kaynaklı hava kirliliğinden koruyacaktır. Şehirde motorlu araç trafiği, ısınma ve sanayi kaynaklı oluşan hava kirliliği insanlarda göz ve solunum yolu hastalıklarına sebebiyet vermekle kalmamakta, şehrin ekolojik yapısına da zarar vermektedir. Temiz olmayan hava, kentsel huzuru azaltmaktadır.

SONUÇ

Dünyada bir şehrin “huzur” konusunda öne çıkması ve markalaşması kolay bir mesele değildir. Konya hem tarihsel süreçteki birikimi hem de bugün kullandığı mekânsal planlama ve yerel politika araçları sayesinde dünyada ve Türkiye’de “huzur şehri” olarak anılmayı başarmış bir şehirdir. Bu çalışma, Konya’nın insanların gözünde bir huzur şehri olarak markalaşmasını sağlayan sosyo-mekansal düzenin şifrelerini (niceliksel ve niteliksel detaylarını) sunması açısından önem arz etmektedir.

Huzur, hem metafizik (spiritüalist) hem de fizik (materyalist) yönü ağır basan bir kavramdır. Bu sebeple çalışmada huzurlu şehre ve vahşi şehre ait gösterge seti önce Kuran-ı Kerim’in metafizik bakışından sonra bilimsel (bulgusal) araştırmaların fiziki bakışından istifade edilerek oluşturulmuştur. Metafizik ve fizik bakışın çalışmada birlikte kullanılması, huzur şehrini ve vahşi şehri tariflemeye özgün bir araç sunan “Şehir Huzur Terazisi”nin geliştirilebilmesini sağlamıştır. Bir şehrin huzur/vahşilik derecesini tahmin etmede bir araç olarak kullanılacak Şehir Huzur Terazisi’nde Konya huzur anlamında norm şehir kabul edilmiştir. Terazide yer alan niceliksel göstergelere kendi değerlerini giren şehirler, kendi huzur/vahşilik derecelerini göreceli olarak Konya ile kıyaslama imkânı bulmaktadır.

Bu araştırma, bir şehrin huzur derecesinin, o şehrin içinde bulunduğu devletin huzur derecesine güçlü şekilde bağlı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Başka bir ifade ile bir ülkede yaşayan insanların can ve mal güvenliğini teminat altına alan askeri/polisiye tedbirler ve hukuk düzeni olmadan bir şehrin tek başına kendini huzurlu bir yere dönüştürebilmesi mümkün değildir.

Şüphesiz bir şehirde huzur ikliminin devamı belli şartların sürdürülebilirliğine bağlıdır. Alınan sosyo-mekansal planlama kararlarına bağlı olarak bir şehrin giderek daha huzurlu bir yere dönüşmesi veya daha vahşi bir yere dönüşmesi mümkündür. Bu gerçek Konya için de geçerlidir. Konya, kendisini huzurlu şehir kılan etmenlerden uzaklaşırsa, sahip olduğu huzur şehri imajını kaybedecektir. Diğer taraftan Konya, bugüne kadar yaptığı gibi huzurlu şehre dönüşmek için sistemli kurumsal çaba sergilemeye devam ederse, huzur şehri imajını daha da pekiştirecektir. Öyleyse Konya dahil her şehrin huzurlu şehir ve vahşi şehir ikileminde dinamik bir çizgide durduğu, terazide hangi tarafın ağır basacağına şehirlerin kendilerinin karar verdiği söylenebilir.

Bir şehrin huzur ile anılması tesadüf değildir. Bunun için organize ve planlı bir kurumsal çaba gerekmektedir. Şehirde politika yapıcı, karar verici ve uygulayıcı tüm kurum ve kuruluşların o şehirde huzur iklimi oluşturmayı istemesi, bu konuda bir vizyon, dil ve eylem birliği içine girmesi gerekmektedir. Konya,

huzur konusunda bir vizyon, dil ve eylem birliği içinde hareket ettiği için bugün insanların pek çoğu tarafından bir huzur şehri olarak değerlendirilmektedir. Bununla beraber Konya'daki huzur iklimi çeşitli gürültü ve görüntü kaynaklarının tehdidi altındadır. Şehirde gürültü kirliliğini ve görsel kompozisyon kirliliğini ortaya çıkaran kaynakların kontrol altına alınması gerekmektedir. Şehir huzur terazisinde Konya'nın sahip olduğu niceliksel değerlerde düşmelerin yaşanması şehirde huzur ortamını oluşturan sosyo-mekânsal düzenin bozulmaya başladığı anlamına gelecektir. Bu bozulmanın şiddetlenerek devam etmesi, Konya'nın huzur konusunda norm şehir olma özelliğini kaybetmesi ile sonuçlanabilir.

KAYNAKÇA

- Adalet Bakanlığı (2019). *Yargı Reformu Stratejisi*. 14 Ekim 2021 tarihinde https://sgb.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/23122019162931YRS_TR.pdf adresinden erişildi.
- Adalet Bakanlığı (2020). *Adli İstatistikler 2020*. Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü. 30 Eylül 2021 tarihinde <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/22420211449082020H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf> adresinden erişildi.
- Cassina, L., Fredianelli, L., Menichini, I., Chiari, C., & Licitra, G. (2017). Audio-Visual Preferences and Tranquillity Ratings in Urban Areas. *Environments*, 5(1), 1.
- Cihan Artun, F.B. (2016). Rumi, the Poet of Universal Love: The Politics of Rumi's Appropriation in the West (Yayımlanmamış Doktora Tezi). University of Massachusetts Amherst, ABD.
- Colbert, J. & Collins, D. (2012). *Peaceful Places: Washington, D.C. : 114 Tranquil Sites in the Nation's Capital and Beyond*. Menasha Ridge Press.
- Cumhurbaşkanlığı (2019). *On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)*. Strateji ve Bütçe Başkanlığı. 15 Eylül 2021 tarihinde <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinmaPlani.pdf> adresinden erişildi.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2016). *Avrupa Birliği Çevre Entegre Uyum Stratejisi (2016-2023)*. 15 Eylül 2021 tarihinde <https://webdosya.csb.gov.tr/db/cygm/icerikler/uces-belges--20180125144313.pdf> adresinden erişildi.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2019). *Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2023)*. 15 Eylül 2021 tarihinde <https://www.akillisehirler.gov.tr/wp-content/uploads/EylemPlani.pdf> adresinden erişildi.
- Dalkılıç, E. & Dursun, Ş. (2019). Konya Gürültü Kirliliği ve Eylem Planlarının Yorumlanması. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 7, 38-51.
- De Coensel, B., Boes, M., Oldoni, D. & Botteldooren, D. (2013). *Characterizing the Soundscape of Tranquil Urban Spaces*. Meetings on Acoustics (ICA 2013), 2-7 Haziran, Acoustical Society of America (ASA), Montréal, Canada, ss.1-8.
- Dışişleri Bakanlığı (2019). *T.C. Dışişleri Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı*. 15 Eylül 2021 tarihinde <https://www.mfa.gov.tr/data/BAKANLIK/2019-2023-stratejik-planı.pdf> adresinden erişildi.
- Emniyet Genel Müdürlüğü (2021). *Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi (2021-2030)*. 15 Eylül 2021 tarihinde http://trafik.gov.tr/kurumlar/trafik.gov.tr/01-Haberler/03-2021/2021_2030-Karayolu-Trafik-Guvenligi-Strateji-Belgesi.pdf adresinden erişildi.
- Eren, F. (2016). Re-specification of Concepts in the Morphogenetic Approach for Property Market Research. *ICONARP*

- International Journal of Architecture and Planning*, 4 (2), 15-34.
- Gökçe, D. & Cengiz, M. (2016). *Kentsel Dönüşümde Mekânsal Ayrışmayı Azaltmanın Bir Aracı Olarak Mahalle Eylem Planı: Konya – Doğanlar Mahallesi Örneği*. *Stileyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*.
- Hançerli, M. (2019). *Konya’da Konut Sektörü*. 05 Ekim 2021 tarihinde <https://www.yenimeram.com.tr/konya-da-konut-sektoru-357222.htm> adresinden erişildi.
- Hewlett, D. (2015). *Interpretations on Tranquil Space*. *BSA Annual Conference 2015, Societies in Transition: Progression or Regression?*, ss. 287-287.
- Hewlett, D. & Brown, L. (2018). Planning for tranquil spaces in rural destinations through mixed methods research. *Tour. Manag.* 67, 237–247.
- Hunter, M., Eickhoff, S., Pheasant, R., Douglas, M., Watts, G.R., Farrow, T., Hyland, D., Kang, J., Wilkinson, I. Horoshenkov, K. & Woodruff, P. (2010). The state of tranquility: subjective perception is shaped by contextual modulation of auditory connectivity. *Neuroimage*, 53 (2), 611–618.
- Institute for Economics & Peace (2021). *Global Peace Index: Measuring peace in a complex world*. 15 Eylül 2021 tarihinde <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2021/06/GPI-2021-web-1.pdf> adresinden erişildi.
- İçişleri Bakanlığı (2019). *T.C. İçişleri Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı*. 15 Eylül 2021 tarihinde https://www.icisleri.gov.tr/kurumlar/icisleri.gov.tr/IcSite/strateji%5C%9EEREF/Stratejik-Yonetim/ICISLERI-BAKANLIGI-2019_2023-STRATEJIK-PLANI.pdf adresinden erişildi.
- İçişleri Bakanlığı (2021). *İllere ve faaliyet alanlarına göre dernekler*. Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. 30 Eylül 2021 tarihinde <https://www.siviltoplum.gov.tr/illere-ve-faaliyet-alanlarina-gore-dernekler> adresinden erişildi.
- Kalkınma Bakanlığı (2014). *Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) 2014-2023*. 15 Eylül 2021 tarihinde <http://abdigm.meb.gov.tr/projeler/ois/003.pdf> adresinden erişildi.
- Kalkınma Bakanlığı (2018). *Konut Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu*. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023). 30 Eylül 2021 tarihinde <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/KonutPolitikalarıOzellhtisasKomisyonuRaporu.pdf> adresinden erişildi.
- Karayolları Konya 3.Bölge (2019). *Karayolları Konya 3.Bölge 2019-2023 Stratejik Plan*. 17 Eylül 2021 tarihinde [https://www.kgm.gov.tr/SiteCollectionDocuments/KGMdocuments/Kurumsal/StratejikPlan/strateji\(2019-2023\).pdf](https://www.kgm.gov.tr/SiteCollectionDocuments/KGMdocuments/Kurumsal/StratejikPlan/strateji(2019-2023).pdf) adresinden erişildi.
- Keogh, G. & Darcy, E. (1994). Market Maturity and Property Market Behaviour: a European Comparison of Mature and Emergent Markets. *Journal of Property Research*, 11, 215-235.
- Konuk, R. (2021). *Torku Ormanlarındaki ağaç sayısı 21 milyona ulaştı*. 12 Ekim 2021 tarihinde <https://www.haberler.com/konya-seker-torku-ormanlari-nda-ekosistemi-14235071-haberi/> adresinden erişildi.
- Konya Büyükşehir Belediyesi (2018). *İslam Sanatları Yarışmasında Dereceye Giren Eserler Konyanüma’da Sergileniyor*. 14 Ekim 2021 tarihinde <https://www.konya.bel.tr/haberayrinti.php?haberID=6618> adresinden erişildi.
- Konya Büyükşehir Belediyesi (2020). *Konya Büyükşehir Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı*. 17 Eylül 2021 tarihinde <http://www.sp.gov.tr/tr/stratejik-plan/s/1822/Konya+Buyuksehir+Belediyesi+2020-2024> adresinden erişildi.
- Konya Emniyet Müdürlüğü (2021). *Vizyonumuz ve Misyonumuz*. 17 Eylül 2021 tarihinde <https://www.konya.pol.tr/hakkimizda> adresinden erişildi.

- Konya Faaliyet Raporu (2020). *Konya Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu*. 17 Eylül 2021 tarihinde <https://www.konya.bel.tr/dosyalar/2020FaaliyetRaporu.pdf> adresinden erişildi.
- Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü (2021). *Vizyonumuz ve Misyonumuz*. 17 Eylül 2021 tarihinde <https://konya.tarimorman.gov.tr/Menu/62/Misyon-Ve-Visionumuz> adresinden erişildi.
- Konya MEM (2019). *Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2019-2023 Stratejik Planı*. 17 Eylül 2021 tarihinde https://konya.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_08/06104242_stratejik_plan_2019-2023.pdf adresinden erişildi.
- Konya Yatırım (2021). *Sağlık*. 12 Ekim 2021 tarihinde <http://www.konyadayatirim.gov.tr/konya.asp?SayfaID=9> adresinden erişildi.
- KOP (2019). *Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019-2023 Stratejik Planı*. 17 Eylül 2021 tarihinde <http://www.kop.gov.tr/upload/dokumanlar/231.pdf> adresinden erişildi.
- KOSKI (2020). *Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi 2020-2024 Stratejik Planı*. 17 Eylül 2021 tarihinde https://www.koski.gov.tr/uploads/sayfalar_v/dosya/sayfalar-115-2020-2024-stratejik-plan-2020-05-21-14-49-09-Je.pdf adresinden erişildi.
- KOSKI (2021). *Konya Tatlı Su Çeşmeleri*. 12 Ekim 2021 tarihinde <https://www.koski.gov.tr/koski/tatli-su> adresinden erişildi.
- Marafa, L.M., Tsang, F., Watts, G. & Yuan, X. (2018) Perceived tranquility in green urban open spaces, *World Leisure Journal*, 60 (3), 221-234.
- Memleket (2021). *Eski Konya Fotoğrafları*. 05 Ekim 2021 tarihinde <https://www.memleket.com.tr/eski-konya-fotograflari-1315g.htm> adresinden erişildi.
- MEVKA (2021). *Vizyon ve Misyon*. Mevlana Kalkınma Ajansı. 17 Eylül 2021 tarihinde <https://www.mevka.org.tr/Page.asp?Dil=0&pid=51> adresinden erişildi.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2021), 2023 Eğitim Vizyonu: Mutlu Çocuklar Güçlü Türkiye. 17 Eylül Tarihinde http://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc/2023_EGITIM_VIZYONU.pdf adresinden erişildi.
- Ministry of Housing, Communities and Local Government (2021). *UK National Planning Policy Framework*. 14 Ekim 2021 tarihinde https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1005759/NPPF_July_2021.pdf adresinden erişildi.
- Mitchell, A. & Kelly, L. (2011). Peaceful Spaces? "Walking" through the New Liminal Spaces of Peacebuilding and Development in North Belfast. *Alternatives: Global, Local, Political*, 36(4), 307-325.
- Osmanlı, N. (2009). Coğrafi Bilgi Sistemi Tabanlı Sosyal Bilgi Sistemi ve Konya Sosyal Doku Haritası. *TMMOB Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, İzmir*.
- Osmanlı, N. ve Akdemir, G. (2011). Aktif Yeşil Alanların Coğrafi Bilgi Sistemi Platformunda İrdelenmesi: Konya Selçuklu Örneği. *Jeodezi, Jeoinformasyon ve Arazi Yönetimi Dergisi*, 3, 20-25.
- Parlak, M. (2021). *Enerya: Konyalılar doğalgaz kullanarak yılda 3.095 TL tasarruf edebilir*. 13 Ekim 2021 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/sirkethaberleri/enerji/enerya-konyalilar-dogal-gaz-kullanarak-yilda-3-bin-95-lira-tasarruf-edebilir/661094> adresinden erişildi.
- Payne, S. R. & Bruce, N. (2019). Exploring the Relationship between Urban Quiet Areas and Perceived Restorative Benefits. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(9), 1611.
- Pheasant, R.J. & Watts, G.R. (2015). Towards predicting wildness in the United Kingdom. *Landscape Urban Planning*,

- 133, 87–97.
- Pheasant, R., Horoshenkov, K., & Watts, G. (2008). The acoustic and visual factors influencing the construction of tranquil space in urban and rural environments tranquil spaces-quiet places? *Journal of the Acoustical Society of America*, 123, 1446–1457.
- Pusula (2018). *Şeker Pancarı, Su ve Akıllı Sulama*. 12 Ekim 2021 tarihinde <https://www.pusulahaber.com.tr/seker-pancari-su-ve-akilli-sulama-7991yy.htm> adresinden erişildi.
- Sassen, S. (1991). *The Global City: New York, London, Tokyo*. Princeton University Press.
- Schweikart, L. (2011). *Peaceful Places: Boston : 121 Tranquil Sites in the City and Beyond*. Menasha Ridge Press.
- Tarım ve Orman Bakanlığı (2018). *Konya tarım istatistikleri*. Strateji Geliştirme ve Proje Yönetimi Birimi. 01 Ekim 2021 tarihinde https://konya.tarimorman.gov.tr/Belgeler/tydd_belge_2018/ilcebazindatarimistatistik.pdf adresinden erişildi.
- Tarım ve Orman Bakanlığı (2020). *Konya İline ait mevsim normalleri (1991-2020)*. Meteoroloji Genel Müdürlüğü. 01 Ekim 2021 tarihinde <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=KONYA> adresinden erişildi.
- TCDD (2021). *Huzur Kokan Şehrimiz: Konya*. 14 Ekim 2021 tarihinde <https://www.tcddtasimacilik.gov.tr/kesfet/7/> adresinden erişildi.
- TÜİK (2020a). *İl ve İlçelere Göre İl/İlçe Merkezi, Belde/Köy Nüfusu ve Yıllık Nüfus Artış Hızı*. 30 Eylül 2021 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayal%C4%B1-N%C3%BCfus-Kay%C4%B1t-Sistemi-Sonu%C3%A7lar%C4%B1-2020-37210&dil=1> adresinden erişildi.
- TÜİK (2020b). *İllere Göre Evlenme ve Boşanma İstatistikleri*. 30 Eylül 2021 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Boşanma-İstatistikleri-2020-37211> adresinden erişildi.
- TÜİK (2020c). *Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması*. 30 Eylül 2021 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Income-and-Living-Conditions-Survey-2020-37404> adresinden erişildi.
- TÜİK (2020d). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları*. 01 Ekim 2021 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuc-lari-2020-37210> adresinden erişildi.
- TÜİK (2021). *İllere Göre Motorlu Kara Taşıtları*. 30 Eylül 2021 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Motorlu-Kara-Tasitlari-Agustos-2021-37430> adresinden erişildi.
- UNESCO (2021). *Konya Turkey*. 14 Ekim 2021 tarihinde <https://uil.unesco.org/city/konya> adresinden erişildi.
- Vakıflar Genel Müdürlüğü (2021). *İllere göre vakıf sayıları*. Vakıf Sorgulama. 30 Eylül 2021 tarihinde <https://www.vgm.gov.tr/vakif-sorgulama/vakif-sorgulama?Page=1&CityId=42> adresinden erişildi.
- Ward, S.V. (2016). *The Peaceful Path : Building Garden Cities and New Towns*. Hertfordshire Publications.
- Wartmann, F.M. & Mackaness, W.A. (2020) Describing and mapping where people experience tranquillity. An exploration based on interviews and Flickr photographs. *Landscape Research*, 45 (5), 662-681.
- Waters, G., Warren, B., Ratcliffe, E. & Godefroy, J. (2021) Tranquil City: identifying opportunities for urban tranquillity to promote healthy lifestyles. *Cities & Health*, 5 (1-2), 138-144.
- Watts, G.R. (2018). Tranquillity Trails for urban areas. *Urban Forestry and Urban Greening*, 29.
- Watts, G.R. & Pheasant, R.J. (2015). Identifying tranquil environments and quantifying impacts. *Applied Acoustics*, 89,122–127.

- WWF (2014). *Konya'da suyun bugünü raporu*. 01 Ekim 2021 tarihinde https://wwftr.awsassets.panda.org/downloads/konya_da_suyun_bugnu_raporu.pdf?4660/konyadasuyunbugunu adresinden erişildi.
- Yeni Haber (2021). *Büyükşehirden Akyokuş'a Özel Proje*. 05 Ekim 2021 tarihinde <https://www.yenihaberden.com/buyuksehirden-akyokusa-ozel-proje-228830h.htm> adresinden erişildi.
- Zingat (2021). *Konya Bölge Raporu*. 12 Ekim 2021 tarihinde <https://www.zingat.com/konya-bolge-raporu> adresinden erişildi.

CITY PEACE BALANCE: Socio-Spatial Order That Makes Konya a Tranquil City

Abstract

There is a general opinion that the character of the people of Konya, the geographical conditions and location of the city make Konya a tranquil city. However, it is not enough to explain the branding of Konya as a city of peace in the eyes of people only by relating it to these conditions. Behind the fact that Konya is known as a tranquil city by the world and Turkish society, its urbanization, that is, its social and spatial order, has a role. The aim of this research is to determine the socio-spatial factors that create the cumulative perception of the tranquil city among the residents and visitors of Konya and to explore the way these factors come together in Konya. In the study, a unique data collection and analysis model called "City Peace Balance" was developed, which considers the view of the Holy Quran on the relationship between peace and space and uses the tranquillity/wildness degree estimation tools produced by scientific (heuristic) research. The City Peace Balance was produced to find an answer to the question of what quantitative values a city has, it starts to be called or perceived as a tranquil city. Research findings reveal that every city, including Konya, stands on a dynamic line in the tranquil city and wild city dichotomy, and the cities themselves decide which side will dominate the scales. Konya has been making an organized and planned institutional effort for many years to turn into a tranquil city, and all institutions and organizations that make policy, decision-making and implementation in the city act in a unity of vision, language, and action. In this way, it has been understood that Konya is considered as a tranquil city by many people today. However, the peaceful climate in Konya is under the threat of various auditory and visual pollution sources today. For the continuation of peace in the city, sources that cause noise pollution and visual composition pollution should be controlled. The decrease in the quantitative values of Konya in the city peace balance will mean that the

socio-spatial order that creates the tranquil environment in the city begins to deteriorate. The continuation of this deterioration may result in Konya losing its feature of being the norm city in terms of tranquillity.

Keywords: Tranquil city, Konya, City peace balance, Wild place, Noise and visual pollution

BIOGRAPHY

Assoc.Prof.Dr. Fatih EREN

Fatih Eren is an Associate Professor in the Department of Urban and Regional Planning at Konya Technical University, Turkey. He graduated from Selcuk University's Department of City and Regional Planning and holds MSc focusing on private and public partnerships in urban regeneration. Fatih holds PhD Degree from the University of Sheffield focusing on the internationalization process of Istanbul's property market. He co-founded the International Journal of Architecture and Planning (ICONARP) and is involved in organizing the International Congress of Architecture and Planning (ICONARCH). Fatih is active in government consultancy and has authored many expert reports for government audiences. He was Director of the Centre for Urban Studies in the Centre for Strategic Research and Analysis (CESRAN), a UK-based international think-tank, between 2010 and 2016. His profession and research interest are on Urban and Regional Planning, Smart Cities and Innovation, Megaproject Development and Investment, Comparative Global City Analysis, Property Markets and Public-Private Partnerships (PPP) in Urban Regenerations.